

Rybíz skalní

Ribes petraeum Wulfen

Stupeň ohrožení: C1

POPIS

Rybíz skalní je 1-2 metry vysoký keř s přímými lými výhony krytými hnědou až sivohnědou borkou, která se na starších větvích odlupuje. Dlouze řapíkaté, na bázi srdčité až 10 cm velké listy jsou troj- až pětilaločné, s dvakrát pilovitým okrajem, nearomatické. Červeno-zelené květy uspořádané do bohatých, jen slabě převýšených hroznů, dávají vznik červeným, silně kyselým, avšak jedlým bobulím. Kvete v průběhu května a června. Celkově se rybíz skalní značně podobá pěstovanému a místy zplaňujícímu rybízu červenému (*Ribes rubrum*), který se liší zejména žlutavou barvou květů, menšími, mělčěji laločnatými listy a hlavně mnohem chutnějšími plody.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Preferuje humózní, převážně skeletnaté vlhké půdy, v ČR hlavně na silikátových podkladech. Jedná se o druh subalpínských niv, karů, lavinových drah, klečových porostů, případně klimaxových smrčín. Těžiště přirozeného výskytu je v nadmořských výškách od 900 do 1300 m n. m. Ve fytoecologické databázi (kde má rybíz skalní pouze 24 záznamů) je uváděn zejména ze svazů *Adenostylien*, *Salicion salesiaca* a *Athyrio alpestris-Piceion*.

ROZŠÍŘENÍ

Rybíz skalní se vyskytuje převážně v horských oblastech západní, střední a jižní Evropy od Pyrenejí po Balkán. V České republice je jako původní uváděn z Krkonoš, Králického Sněžníku, Hrubého Jeseníku a Beskyd. Údaje z nižších poloh lze považovat buď za sekundární výskyty, případně se jedná o záměny s *R. rubrum* nebo *R. alpinum*. V databázi je vedeno 137 lokalit, nejvíce z Krkonoš (42), Hrubého Jeseníku (41) a Moravskoslezských Beskyd (31).

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Příčinou ohrožení je vazba na horní hranici lesa a subalpínské pásmo, což jsou biotopy s omezeným plošným rozsahem, snadno podléhající degradaci. Jednotlivé populace navíc bývají tvořeny jen několika keři, čímž se výrazně zvyšuje riziko jejich narušení.

SEZNAM LITERATURY

BUREŠ L., 2013. *Chráněné a ohrožené rostliny Chráněné krajinné oblasti Jeseníky*. Rubico, Olomouc, 314 p.

GRULICH V., 2012. *Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition*. Preslia 84: 631-645.

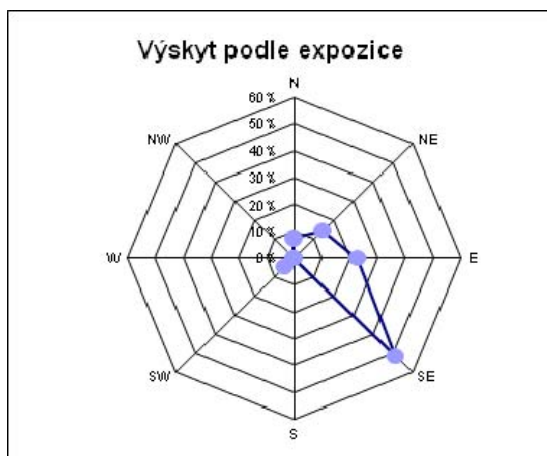
KIRSCHNER J., 2003. *Grossulariaceae DC. – rybízovité, meruzalkovité*. In: HEJNÝ S., SLAVÍK B. (eds). *Květena České republiky*. Vol. 3. II. vyd., Academia, Praha, 358-357 pp.

POLÍVKA F., 1904. *Názorná květena země koruny české*. Vol. 2. Knihkupectví R. Prombergera,

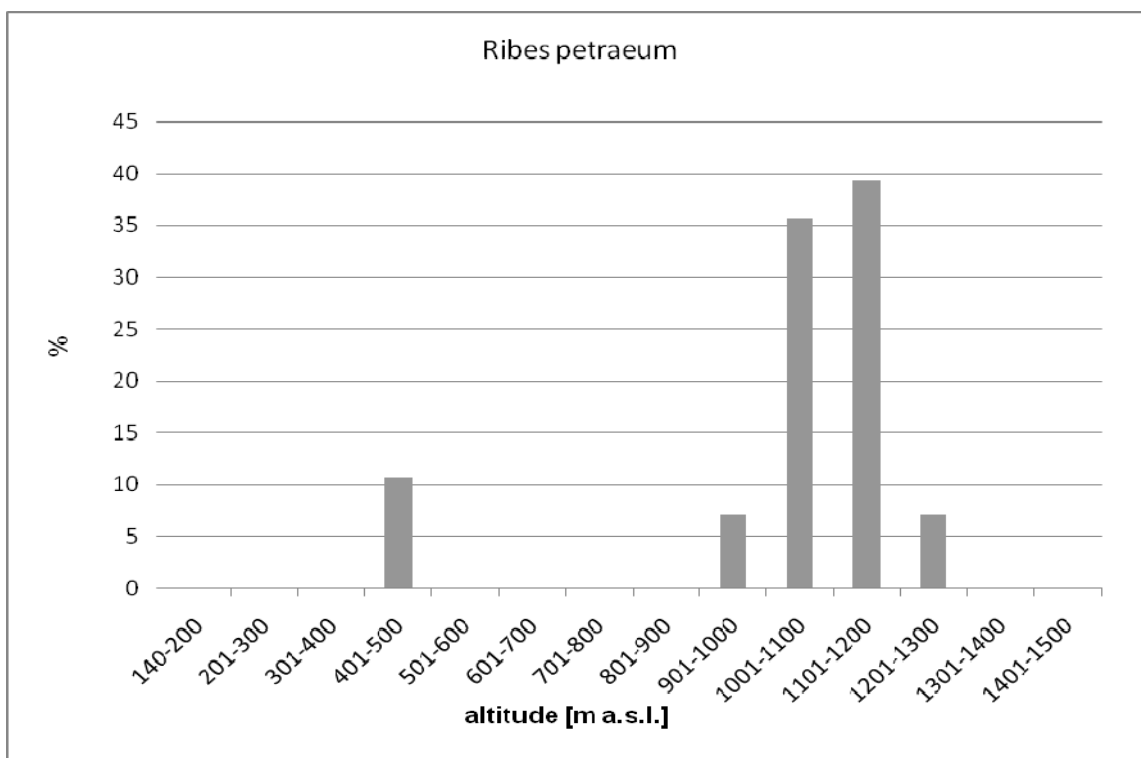
Olomouc, 680 p.

POPELÁŘOVÁ M., HLÍSTNÍKOVSKÝ D., KOUTECKÝ P., DANČÁK M., TKÁČIKOVÁ J., VAŠUT R., VYMAZALOVÁ M., DVORSKÝ M., LUSTYK P., OHRYZKOVÁ L., 2011. *Rozšíření vybraných taxonů cévnatých rostlin v CHKO Beskydy a blízkém okolí (Výsledky mapování flóry z let 2006–2009)*. Zprávy Čes. Bot. Společ. 46: 277-358.

ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P., TICHÁ S., KOBLÍŽEK J., 2010. *Dřeviny České republiky. II. vyd.* Lesnická práce, Kostelec n. Č. L., 368 p.

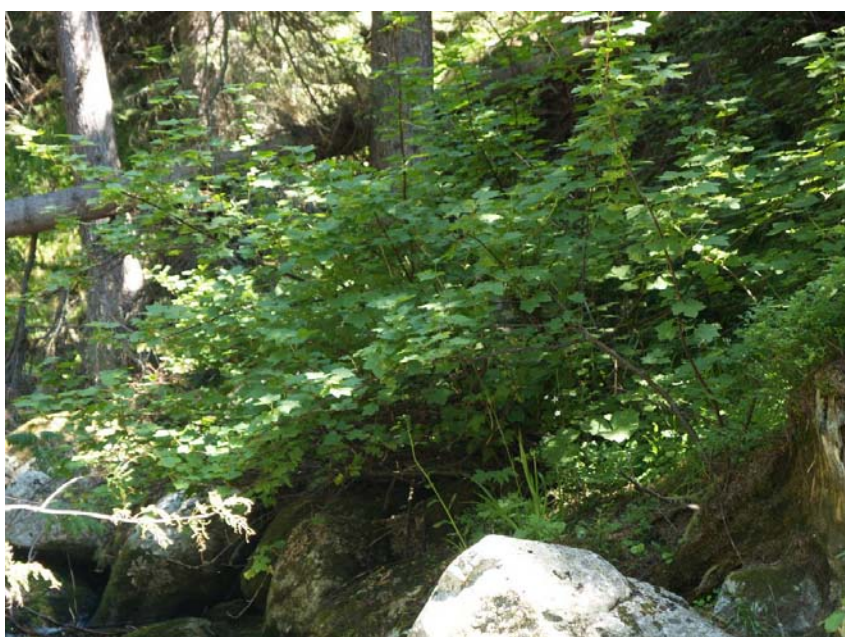

Výskyt podle nadmořské výšky

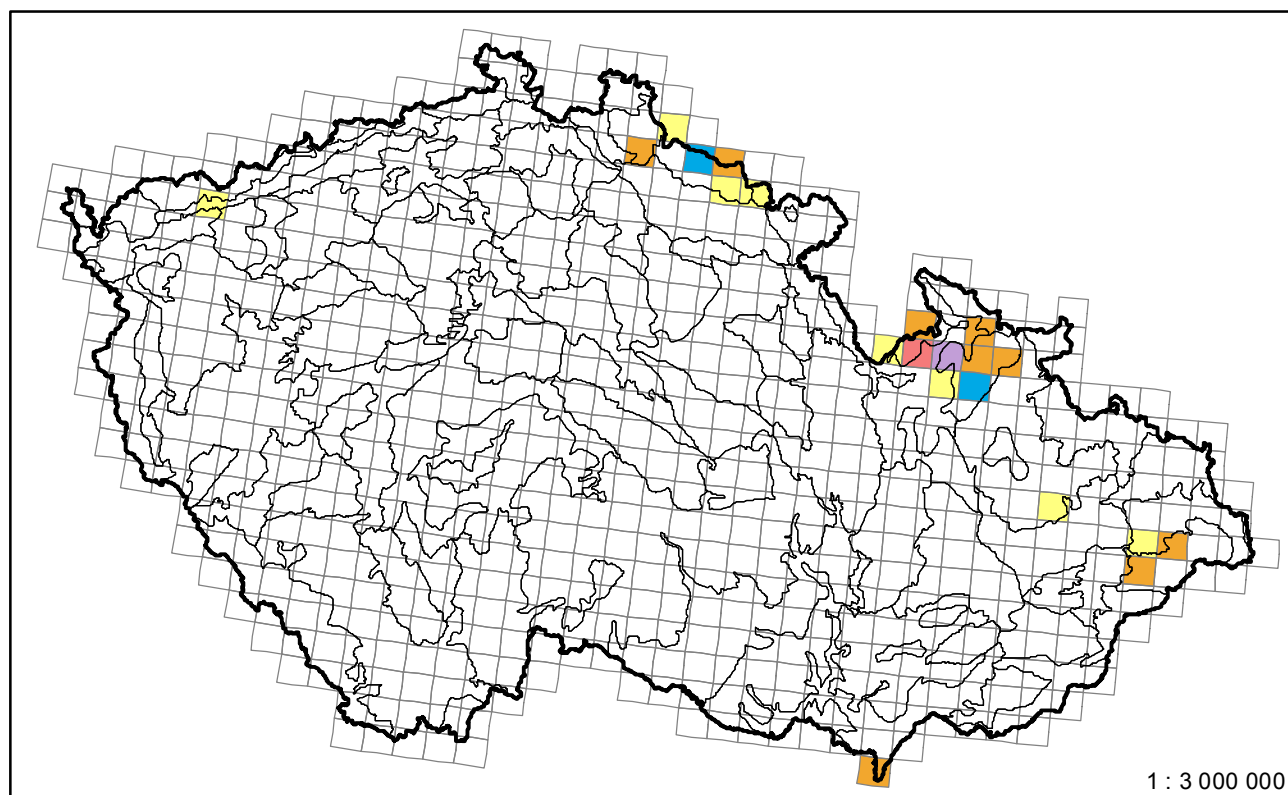

Výskyt podle SLT

	extreme			acid				trophic						humus enriched			water enriched			gleying			wet		turf
	X	Z	Y	M	K	N	I	S	F	C	B	W	H	D	A	J	L	U	V	O	P	Q	T	G	R
9																									
8															1										
7																									
6																									
5																									
4											3														
3																									
2																									
1																									
0																									

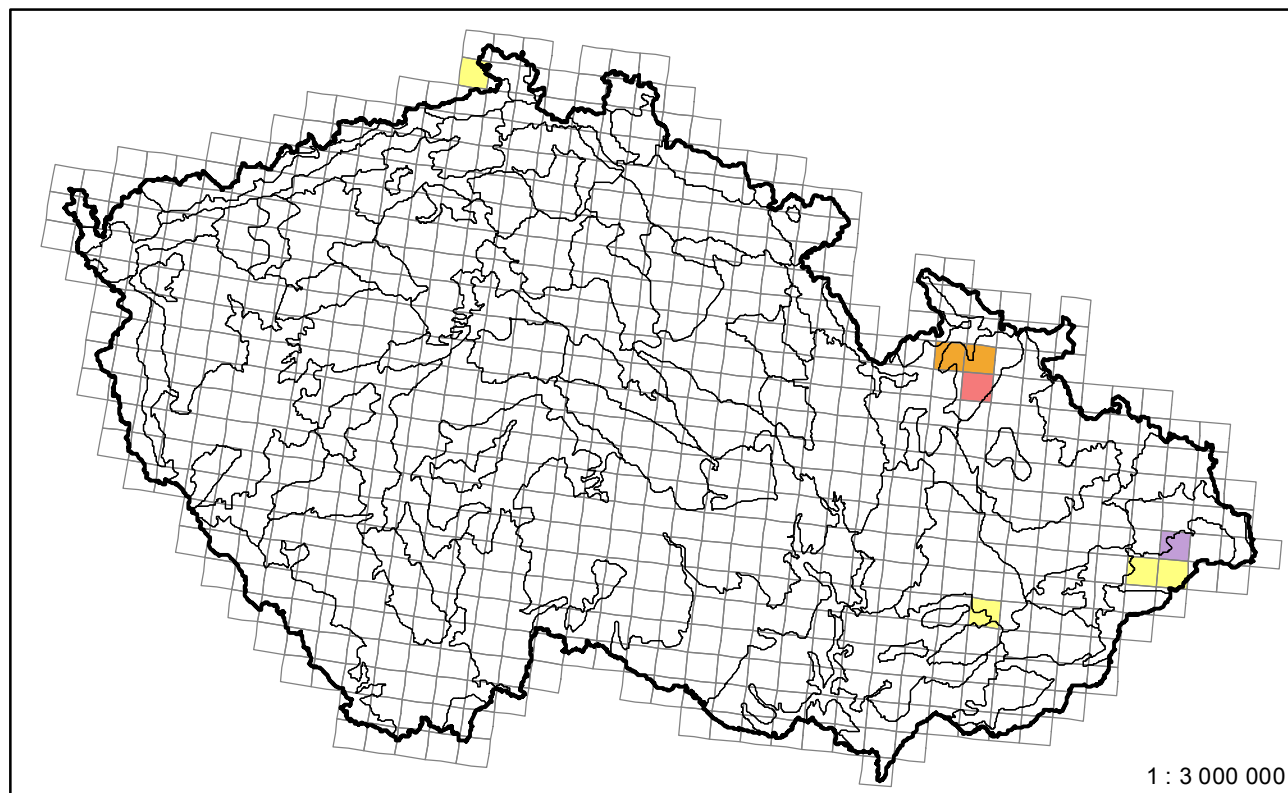

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1 2 - 3 4 - 6 7 - 10 11 - 12

Výskyt po roce 2001

počet lokalit 1 2 4 13